

OPINIA

**Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych
dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych
i etnicznych oraz o języku regionalnym**

Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych przedstawia następujące uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (przedstawiciel wnioskodawców: Patryk Jaki).

Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.) przewiduje możliwość używania przed organami gmin, obok języka urzędowego, języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego jako języków pomocniczych. Zgodnie z art. 9 cytowanej wyżej ustawy język pomocniczy może być używany wyłącznie w gminach, w których liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości lub posługujących się językiem regionalnym, jest nie mniejsza niż 20% ogólnej liczby mieszkańców gminy, zaś sama gmina została wpisana do Urzędowego Rejestru Gmin, w których używany jest język pomocniczy

Ponadto, ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym stwarza możliwość wprowadzenia na terenie gminy dodatkowych tradycyjnych nazw ulic, miejscowości i obiektów fizjograficznych w językach mniejszościowych oraz w języku regionalnym. Dodatkowe nazwy miejscowości lub obiektów fizjograficznych mogą być wprowadzone w gminie, jeżeli:

- w wyniku ostatniego spisu powszechnego urzędowo ustalona liczba jej mieszkańców deklarujących przynależność do mniejszości lub posługiwanie się językiem regionalnym jest nie mniejsza niż 20 %,
- wymóg ten nie został spełniony, ale na terenie gminy są miejscowości, których większość mieszkańców wypowiedziała się w konsultacjach za ustaleniem dodatkowej nazwy miejscowości w języku mniejszości lub w języku regionalnym.

W ocenie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych obecność języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w życiu publicznym jest niezwykle istotna dla ich zachowania oraz rozwoju. Komisja Wspólna nie podziela, zawartego

w uzasadnieniu do projektu poglądu zgodnie z którym „brak zmian może spowodować dyskomfort ludności polskiej zamieszkującej daną gminę”. Obecny stan prawny w niczym nie narusza bowiem praw osób narodowości polskiej zamieszkujących teren gminy.

Proponowane przez autorów projektu rozwiązanie polegające na wykreślaniu gmin z prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych Rejestru gmin, na których obszarze używane są nazwy w języku mniejszości oraz Urzędowego Rejestru Gmin, w których używany jest język pomocniczy, z powodu zmiany liczby mieszkańców należących do mniejszości ustalonej w wyniku spisu powszechnego stanowi, zdaniem Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, naruszenie zasady poszanowania praw nabytych, zakazującej stanowienia przepisów arbitranie odbierających lub ograniczających prawa przysługujące jednostce. Zasada poszanowania praw nabytych wywodzi się z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483), który stanowi, że Rzeczpospolita jest demokratycznym państwem prawnym.

W tym kontekście należy także zwrócić uwagę, że w efekcie monitoringu przestrzegania przez Polskę postanowień Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 137, poz. 1121) Rada Europy stanęła na stanowisku, że omawiany próg 20% jest zbyt wysoki i rekomendowała rządowi polskiemu rozważenie obniżenia go. Intencje projektodawców zmierzają natomiast w kierunku przeciwnym. W ocenie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych proponowane ograniczenie praw osób posługujących się językami mniejszościowymi oraz językiem regionalnym, przyczyniłoby się więc do pogorszenia międzynarodowego wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa respektującego prawa mniejszości narodowych i etnicznych.

Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, uznając, że języki mniejszościowe i język regionalny są cenną wartością Rzeczypospolitej Polskiej, negatywnie opiniuje omawiany projekt nowelizacji ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Rafał Bartek
Współprzewodniczący Komisji

Włodzimierz Karpiński
Współprzewodniczący Komisji